IOANNIS BAPTISTAE BERNARDII PATRITII LVCENSIS EPISCOPI Q. ADIACENSIS

ORATIO

PRO ILLVSTRISS. LVCENSIVM REPVBLICA.

AD GREGORIVM XIII. MAX. PONT.

ROMAE, Apud Hæredes Antonii Bladii
Impressores Camerales.

VCENSIS, Ciuitas Pat
Beatiſſimæ parua quide
hoc tempore Reſpublica, ſed libertatis bonō, Ciuiū cōcordia, Pacis artibus Populi numero, Hominū induſtria, loco, fide & in Chriſtianam Religionem præcipua pietate nō penitus cōtemnenda; audita Sanctitatis tuæ in ſummum Pont. electione, mirifice, vt debuit, gauiſa eſt: Cumq. de mittendis quamprimum Oratoribus, de more ageretur, contigit, vt ego, poſt longā in inſula Corſica apud mihi creditam Plebem in hac mea ſenili ætate penè dixerim relegationem, nuper in Patriam transfretaſſem, quare ad hoc munus cum his nobiliſſimis Ciuibus, nil tale cogitans, electus, occaſionem hanc mihi quidem, vt verè dicam, non ingratam nactus, potius quod optaui propte ſuſcepi, quā quid poſſem mature cogitaui, Ad tuæ Sanctitatis quam ſępe corām ſum veneratus, ſemper abſens colui, ſanctiſſimos pedes properè accedere, ad hūc Auguſtiſſimum conſeſſum poſt longum tempus lætis oculis ſpectandum redire, iucundiſſimum fore ſentiebam; hoc tantū in hoc loco dicendi munus ſubire, cuiq; etiā eruditiſsimo pertimeſcendum intelligebā. Sed inde Patriæ charitas & ſenatus reuerentia; hinc non minus iuſtum quā vehemens deſiderium, me non modo pręter naturam & cōſuetudinē meam, ſed forſan nō ſine abiectæ modeſtię nota, ad hoc, licet pium, nimis tamen ar-
duum

duum officium compulerè. Tuę igitur Sanctitatis præcipua humanitate & quodã hinc nominis,inde cognominis læto omine,ſanctiſſimiq. collegij beneuolentia fretus; pro ingenii tenuitate,nõ quę in hanc lucem proferri debẽt,ſed quę ex paupere penu promi poſſunt iuxta ſenatus Lucenſis mandata explicaturus acceſſi.

Cuius quidẽ,ac totius populi ora,oculoſq. vtinã intueri poſſes vt meam vocem audis; tantam enim lætitiam,& gratulationem profectò videre, tam multũ fuiſſet quàm à me referri parum.

Quod eorum animorũ gaudiũ,& iucundiſſimã gratulationem ex quodã animi impetu profectã non eſſe, ſed ex cordis penetralibus & certo iudicio emanatam, quam facillime aperta demonſtratione comprobabo.

Cum iure naturali omnes homines ab orbe cõdito liberi naſcerẽtur,& eſſe deberent,ipſius tamẽ naturæ ductu ſingulorũ vtilitati ab eodẽ tempore cõſultũ fuit; vt alter alterius ope ſubleuaretur & regeretur, & vt quiſq; imbecillior eſſet alterius virtute iuuaretur,vt quiſq; fortior alterum iuuaret. Ex quibus initiis humana imperia ſic paulatim ſunt conſtituta, vt qui cæteros robore, virtute ſapientia præſtaret ei in alios quoddã imperium natura deberetur,& vſu concederetur. Qua in re illud ſtatuendum venit,vt quanto quis præſtantior eſſet, tanto melior ad alios regendos iudicaretur.

Hæc ratio in humanis imperiis iure optimo ſemper certiſſima,& probatiſſima habita fuit. In his vero, quę ad diuina pertinent,cõducibilior & longe magis neceſſaria nõ immerito exiſtimata, etenim ſi ad regendos ho

mines circa huius vitæ opportuna, præstantiores quædam virtutes & excellentiores viri sunt adhibendi.

Quales eos esse oportet, qui ad hominum animos & spiritus regendos, & ad perpetuam æternæ vitæ fœlicitatem deducendos præficiuntur?

Exigitur in terrenorũ Imperatore prudentia, fortitudo, constantia, humanitas, iustitia, clementia & consimilia multa; In cælestium præterea administratore pietas, mansuetudo, charitas, puritas, modestia, indicibilis bonitas, benignitas, ac alia quàmplurima, & penè innumerabilia postulantur, in eo autem Principe, qui cælestia simul & terrena, diuina pariter & humana regere, docere, perficere à Deo iubetur qualia & quanta flagitẽtur, hominis nõ est explicare sed Dei; Qui quidem Opt. Maximusque Deus, in suis eloquiis, nisi aures claudere velimus, passim & in primis Regis prophetæ diuinis carminibus inculcat. Te igitur, quem nõ nunc talem esse nostri officii causa aut tuę dignitatis intuitu nos prædicamus, sed multos iam annos talem fuisse certa experientia & constans fama cunctos populos docuit. Quem generalis quidam plausus in Põtificem postulabat, cuius animi æquitatem & legalis iustitiæ amorẽ inualescentes meliorum voces prædicabant, cũ Lucenses ipsi hoc idẽ præcipue ab experto tribuebant. Qui scires, qui posses, qui velles nõ ad libitũ, sed legitimo tramite Imperij administrationem deducere. Qui quantũ humanæ naturæ imbecillitas patitur, ad diuinarum à me enarratarũ virtutum habitum proximior accesisti meritò ad supereminentissimum istũ gradum christianornm omnium

pii

piis votis optatum, populi acclamatione postulatum; & Deo ab eterno, vti dilectum, electum, nunc horũ sapientissimorum virorum beneficio sublatum; gaudent, & gratulãtur. Gratulantur inquam, non tibi tantũ sed his Præclarissimis electorib⁹ catholicę Ecclesiæ, Vrbi, & Orbi, christianisq; Principibus & populis vniuersis. Quòd quantum in te erit in hac tua fœlici ætate iustitia, iura, leges, iudicia, ęquitas, te iubente rerum potitura credantur; Te clauum tenente, pax, concordia, tranquillitas extrinsece & intrinsece sint regnaturæ. Te supra omnes leges constitutum, legum ęquitati studiose obsequẽtem, digna voce earum decreta palàm præteferentem videre expetunt & expectant. Neminẽ legitima iura implorantem à te reiectum aut reiiciendum confidunt.

Quę est Lucensium huic Sanctissimę sedi, animorum antiquissima addictio & deuotio, inde ab eo tempore, quo Paulinus Petri legatus ac noster primus Antistes Lucenses ad veram lucem & Christi fidem conuertit; omnibus semper Pontificibus creatis, ante omnes alios venerationem, & obedientiam libentissime & amicissime pręstiterunt. Est tamen quiddam promptiores & cupidiores erga Sanctitatem tuam ad hoc officium nos reddens, Patria amicissima, iustitiæ, studium ardentissimum, doctrina pręstãtissima, humanitas singularissima, aliaq; complura quæ mente potius comprehendi quàm verbis explicari possunt.

Quòd vero ad christiani nomini Hostes pertinet, animos vires sapientiam ad comprimendos & repellẽdos vincendos & vinciẽdos, & quantum pietate christiana permitti-

permittitur, vlciſcendos, tibi non defutura. Omnes ita perſuaſi ſumus vt Italiæ Militum & aliorum locorum ſalutem annonam, commoda non minus cordi ſis habiturus & ne temere Chriſti oues barbaris dilaniãdæ obijciantur curaturus.

Quem in ſtatum res Chriſtiana impulſa ſit, omnes manifeſte vident & prædicant, pro tanta autẽ neceſſitate cum a paucis pro re ipſa adhuc licet pie, prouideri dignoſcatur maiori tamen & vnanimi auxilio opeq; chriſtianorum omnium tanto hoſti occurrẽdum fore videretur ſingulari ſapientia, magna benignitate, exquiſita induſtria, ad ablata & perdita recuperanda animorum intentione & fiducia ad cætera exponenda & perdẽda opus eſſe videtur, cum tribus potiſſime rebus Imperia & conſeruentur, & amplificentur ſapienti conſilio, iuſtis iudiciis, bonorum miniſterio, totidem Dei Eccleſia charitate, pietate, vnitate; Tu qui non opibus & gratia non controuerſiis & factionibus, ſed pro non vulgaribus meritis diuini ſpiritus manifeſto inſtinctu, concordibus Patrũ animis ſtatim Pontifex optatus appellatus electus renunciatus, vtrique regimini pręfectus fuiſti iiſdem ſtudijs rem chriſtianã amplificare iam cæpiſti quibus tu ipſe ad maiora conſequenter prouectus, in qualibet minori fortuna in tot Romæ magiſtratibus, in ſacro Concilio, in legatione, ad maximum & pręcipuum chriſtianæ fidei propugnatorem Philippum Regem, in hoc conſiſtorio in libellorum reſcriptis ſapientiſſime vſus fuiſti.

Sed iam tempus eſt, vt tibi P. Beatiſſimæ Reipublicæ

Populi

Populi Senatuſque Lucenſis nomine & mádato omnia ipſorum vniuerſorum & ſingulorum ſtudia, obſeruantiam, vires & opes, quales illis ſunt offeramus debitã & conſuetam Sanctæ Catholicæ Eccleſiæ & huic Romanę tibique ipſi & Apoſtolicæ Sedi venerationem, honorẽ, obedientiam, & adorationem præſtemus, vti nunc hilari animo offerimus & præſtamus.

Te verò tanquã Chriſti ſeruatoris noſtri in terris Vicarium & Petri ſucceſſorem vna cum ampliſſimo & Sacratiſſimo collegio obſecremus, vt quo nos cultu tuæ Sanctitati & huic Sanctæ ſedi flexis genibus procumbimus, ea beneuolentia & benignitate in conſeruanda pariter atque honeſtanda à Deo nobis præſtita libertate ſuſcipiamur. Dixi.

Reſponſum Pontificis.

Reuerendiſſimę & Magnifici Oratores. Magis eſt ꝙ vera Reſpublica ſibi ipſi gaudeat, quam quod ſanctitati ſuæ gratuletur: illa enim quæ apud vos vigere dicitis, ciuiũ cõcordia, pacis ſtudium, induſtria, pietas, religio, nõ ſine magna veſtra laude, & bono accidere poſſunt: hęc autẽ tanti muneris adminiſtratio non ſine maximo ſuo labore, & periculo; qui eã ipsã quã agnoſcit & profitetur pręclara de vniuerſa Repub. Chriſtiana benemerendi volũtatẽ (cætera.n. quæ uos ei tribuitis non agno ſcit) totã acceptã refert diuinæ benignitati. Quę igitur ſapienter diſſeruiſtis, ac monuiſtis, de legibus, de iudicijs, de æquitate, de pace, hęc eadẽ ſanctitas ſua toto pectore exoptat; vt autẽ pręſtare poſſit debetis pre cari à

diui-

diuina bonitate,quę vna cũ voluntate tribuit etiã perficiendi facultatẽ. Quod vestra Respublica suas vires atque opes pollicetur aduersus hostes nominis christiani,nihil potuit sanctitas sua his præsertim temporibus gratius audire;vtetur vbi opus fuerit hac promissione.

Agnoscit autẽ tota vestra oratione ingratulando humanitatem,in monendo beneuolentiam, in operando caritatem,in pollicendo pietatem,in vestris rebus extenuandis modestiam, à quibus virtutibus illa profecta sunt, perpetua vestræ Reip.erga hanc sanctam sedẽ obseruantia,singularis item summorum Pontificum erga eandem Remp.beneuolentia,in qua sanctitas sua nemini cedit eorum Pontificum,quos quidem vobis amicissimos fuisse existimatis,quo etiã ei gratior est eiusdem Reip.hæc tam prompta tamq. alacris obedientia, vt filiorum optimorum,& carissimorum; quã quidem obedientiam vna cum venerabilibus fratribus suis S. R. E. Cardinalibus libentissime accipit, polliceturq. id quod postulatis vestram libertatem,& dignitatem sibi maxime cure futuram.